

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 2/urt.1.1939 i
 N:o 2/urt.1.1939 anledning av den av Riksdagen den 6 juni 1939 antag-
 na och den 7 i samma månad till Republikens President
 överlämnade lagen om innebyggarnas i landskapet Å-
 land delaktighet i rikets försvar.
 Landstinget, till vars behandling förberörda lag överlämnats i det
 avseende 36 § i självstyrelselagen stadgar, har i ärendet fått emotta-
 ga lagutskottets betänkande N:o 2/urt.1.1939 och däröver inbegärt stora
 utskottets yttrande.

Av lagutskottets betänkande framgår,
 att utskottet icke framställt några anmärkningar emot ordalydelsen
 i lagens rubrik, ingress samt §§ 1-9, 11, 14 och 15;
 att utskottet funnit bestämmelsen i § 10, rörande den språkkunskap,
 som skall fordras av andra tjänsteinnehavare än officerare vid mili-
 tära ämbetsverk och inrättningar, otillräckligt betryggande ur syn-
 punkten av den svenska nationalitetens bevarande på Åland, samt till-
 lika angivit den ordalydelse stadgandet enligt utskottets mening bort
 erhålla för att nämnda syftemål kunnat uppfyllas;

att enligt utskottets mening lagen bort stiftas för att gälla under
 tio år;

att utskottet, på grund av anförda, emot innehållet i §§ 10 och 12
 samt § 13 mom. 2 riktade anmärkningar och då enligt dess mening lagens
 antagande kunde innebära en betänkelig rubbning av i självstyrelselagen
 uttalade grundsatser, de där avse att trygga för landskapet synnerli-
 gen betydelsefulla intressen, icke ansett sig kunna förorda bifall till
 stiftandet av ifrågavarande lag.

Vid ärendets behandling i stora utskottet har utskottets majoritet,
 som till alla delar omfattat lagutskottets ifrågakomna betänkande med
 däri framförda synpunkter, intagit samma åsikt som lagutskottet i fråga
 om innehållet i §§ 1-9, 11, 14 och 15, samt funnit, att bestämmelserna
 i § 10 ej kunna bereda den trygghet för bevarande av svensk nationali-
 tet på Åland, som landstinget måste fordra. Fördens skull och, då ut-
 skottets majoritet på av lagutskottet anförda skäl jämväl anser, att
 lagens giltighetstid bort begränsas till tio år, har utskottet efter
 omröstning icke kunnat förorda bifall till stiftande av ifrågavarande
 lag. Om denna åsikt har utskottets minoritet, bestående av ordförande

K.A. Helin samt landstingsmännen Häggblom och Lundqvist icke kunnat förena sig. Dessa trenne utskottsledamöter, vilka icke kunnat bifalla lagutskottets kläm, föreslå bifall till stiftande av omförmälda lag.

Majoriteten inom utskottet vill särskilt understryka följande uttalande i lagutskottets betänkande:

"Det ovan anförda ger vid handen, att lagen, sådan den av riksdagen antagits, inrymmer stadganden, vilka icke blott stå i strid med landskapets självstyrelselag, utan också äro främmande för rikets statsförfattning samt avvika från överenskommelserna mellan Finlands och Sveriges regeringar. Enligt utskottets mening skulle lagens antagande innebära en betänklig rubbning av flere i självstyrelselagen uttalade grundprinciper, avsedda att trygga särskilda för landskapet synnerligen betydelsefulla intressen" samt med hänsyn till allt det ovan sagda får landstinget värdsammast föreslå,

att landstinget med omfattande av lagutskottets betänkande och förslag till Republikens President ville framhålla, att landstinget på grund av ovan berörda brister icke kan giva sitt bifall till stiftande av denna lag.

Mariehamn den 19 juni 1939.

På stora utskottets vägnar:

Karl Aug. Helin.

Per Eriksson

Närvarande i utskottet ordföranden Helin, viceordföranden Paulson samt ledamöterna Häggblom, Larson, Lundqvist, Lennart Mattsson, Norström, Olofsson, Påvals och Wilén.